

Xuxen

Microsoft Office 2010, 2013, 2016, 2019 eta
365

Edukiak

1. Eskakizunak	4
1.1 Sistema eragilea	4
1.2 Zer software behar den	4
2. Instalazioa eta desinstalazioa	5
2.1. Instalazioa	5
2.2. Desinstalazioa	7
3. Zuzentzaile ortografikoa	9
3.1. Zer da eta nola erabiltzen da?	9
3.2. Zer zuzentzen du?	10
3.3. Zer ez du zuzentzen?	11
3.4. Erabiltzailearen hiztegia	11
4. Zuzentzaile gramatikala	14
4.1. Zer da eta nola erabiltzen da?	14
4.2. Arauak nola aktibatu eta desaktibatu	15
4.3. Zer zuzentzen du?	16
4.4. Zer ez du zuzentzen?	20
5. Ohiko galderak	20
5.1. Worden automatikoki aldatzen dizkit hitz batzuk	20
5.2. Xuxen 5.4.10 instalatu dut, baina ez du gorri azpimarratzen	20
5.3. Nola jakin Xuxenen azken bertsioa erabiltzen ari naizen	20

Xuxen zuzentzailearen azken bertsioa erabiltzeko behar den informazioa biltzen du eskuliburu honek, zeinak instalazioa eta desinstalazioa egiteko pausoak xehe azaltzeaz gain, Xuxen 5.4.10 zuzentzailea Microsoft Officen erabiltzeko laguntza ematen dion erabiltzaileari.

Dokumentu honetan ematen diren adibideak eta pantaila-argazkiak Microsoft Office bulegotika-paketean datorren Word aplikazioarekin egindakoak dira. Hala ere, zuzentzaile honek Microsoft Officeko beste aplikazioetan ere funtzionatzen du; adibidez, Excel, Power Point eta Outlooken.

Zuzentzailea erabiltzen ari zarela, kontuan izan zurea dela azken erabakia; izan ere, automatikoki azpimarratzen dira hitzak gorriz edo berdez, baina haietan ageri diren proposamenak erabiltzea (edo ez) zure esku dago.

1. Eskakizunak

1.1 Sistema eragilea

Xuxen 5.4.10 zuzentzailea instalatzeko, sistema eragile hauetakoren bat eduki behar da instalatuta ordenagailuan: Windows 8 edo Windows 10.

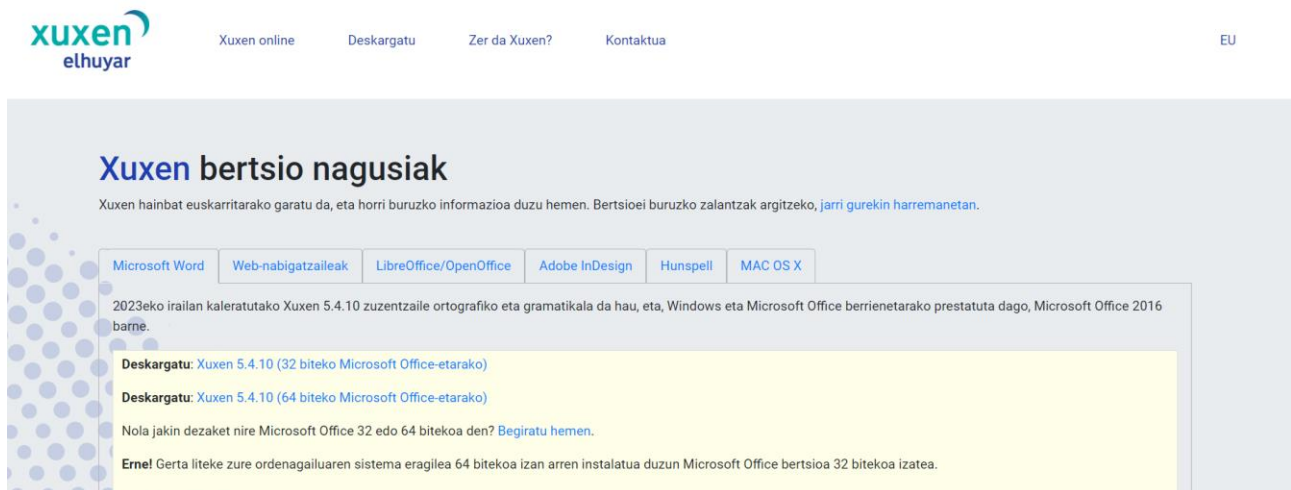
1.2 Zer software behar den

Xuxen 5.4.10 instalatzeko, erabiltzailearen ordenagailuak instalatuta eduki behar du Windows sistema eragilea eta, horrez gain, Microsoft Office 2010, Microsoft Office 2013, Microsoft Office 2016, Microsoft Office 2019 edo Microsoft Office 365 bulegotika-paketeetako bat.

2. Instalazioa eta desinstalazioa

2.1. Instalazioa

Xuxen 5.4.10 instalatzeko, xuxen.eus webgunetik deskargatu behar da instalatzailea. Webgune horretan sartu ondoren, 'Deskargatu' atalera jo, eta 'Microsoft Office' jartzen duen fitxan dauden azalpenei jarraitu.

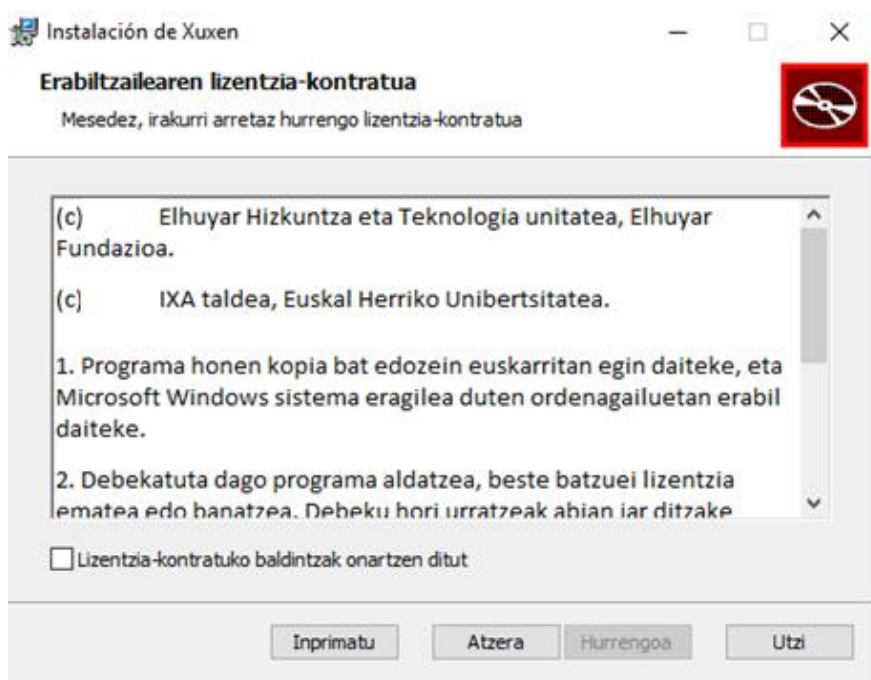
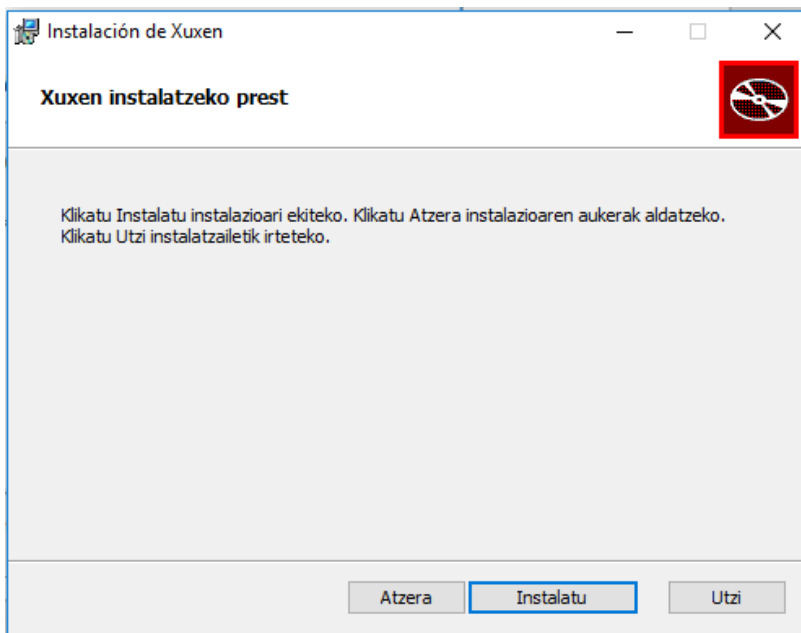

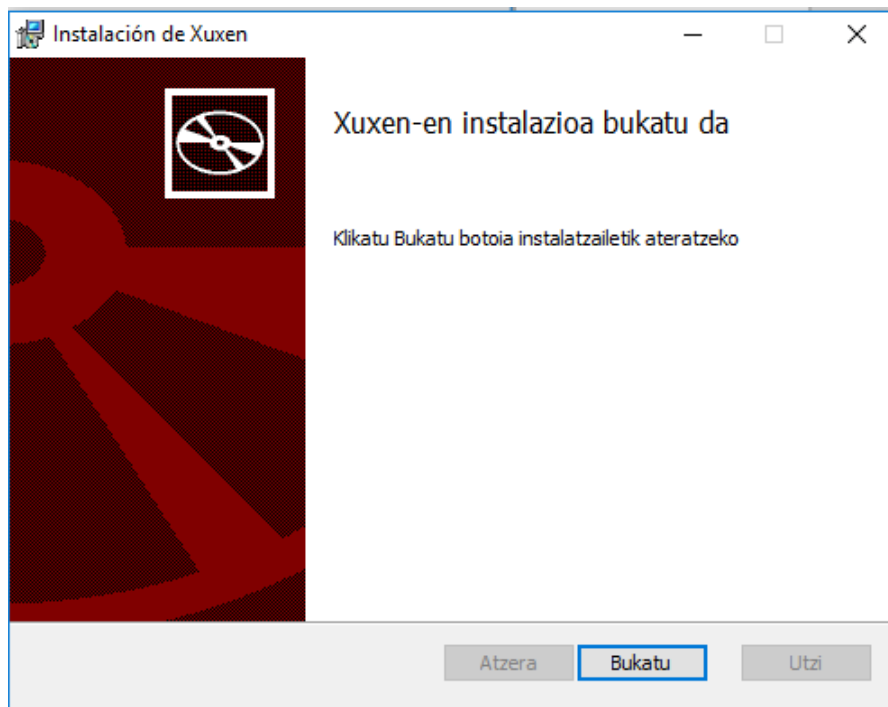
Deskargatzeko instalatzaile egokia aukeratzea izango da lehenengo urratsa. Ordenagailuan instalatuta daukagun Microsoft Officeren bertsioaren arabera aukeratuko dugu instalatzailea, eta, horretarako, webgunean bertan topatuko dugu informazioa. Ezinbestekoa da jakitea gure Microsoft Office aplikazioa 32 bit edo 64 bitekoa den (ik. <http://xuxen.eus/deskargatu>)¹.

Behin zein instalatzaile jaitsi dakigunean, nahikoa izango da dagokion estekaren gainean klik egin eta gure ordenagailura jaitea. Ondoren, fitxategiaren gainean klik bikoitza egin, eta Xuxen 5.4.10 zuzentzailearen instalazioa martxan hasiko da.

1 Nola jakin dezaket nire Microsoft Office 32 edo 64 bitekoa den? [Beginiratu hemen](#).

Pantaila hauek erakutsiko ditu instalatzaileak:

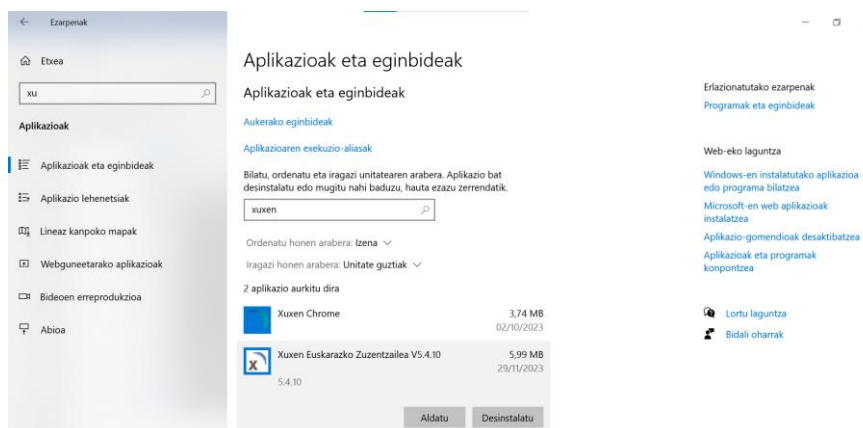

Instalazioan zehar, sisteman euskarazko beste zuzentzailek badagoen begiratzen du instalatzaileak. Aurrez, Xuxen 5.4.10 instalatuta dagoela detektatzen badu, desinstalatzeko eskatuko du; bestalde, Xuxenen bertsio zaharrago bat edo euskarazko beste zuzentzailearen bat detektatzen badu, ordezkatu egingo du.

2.2. Desinstalazioa

Xuxen 5.4.10 desinstalatzeko prozedura Windowsen erabiltzen ditugun gainerako beste aplikazioena bezalakoa da: “Hasi” > “Kontrol-panela” > “Programak” > “Desinstalatu edo aldatu programa bat” atalean, “Xuxen Euskarazko Zuzentzailea V5.4.10” aukeratu, eta "Desinstalatu" botoiaren gainean klik egin. Han agertzen diren pausoak eman behar dira zuzentzailea ordenagailutik guztiz ezabatzeko:

Xuxen – Microsoft Office
xuxen.eus
Azken eguneraketa: 2023/11/30

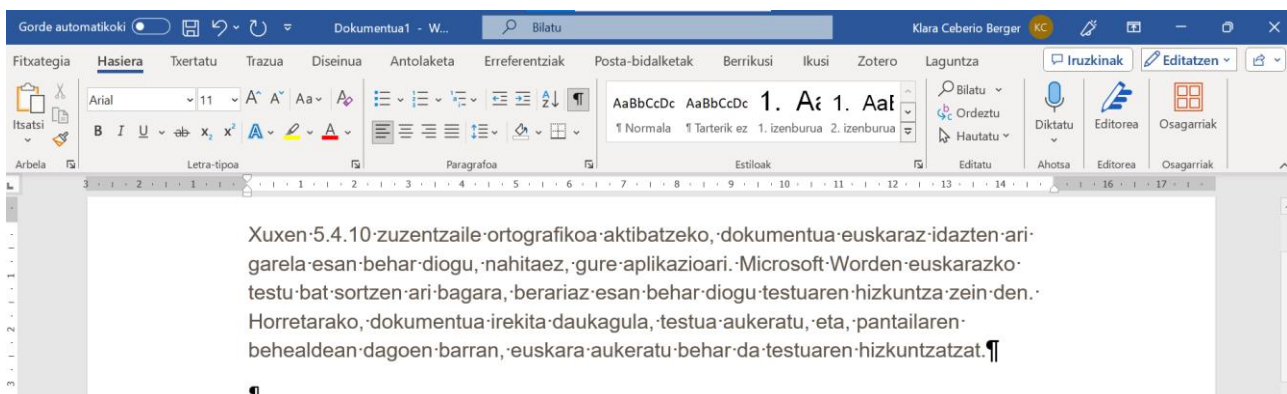
Microsoft Officeko aplikazioen bat irekitzen duzun hurrengo aldian, hark dakarren euskarazko zuzentzaile lehenetsia instalatuko du.

3. Zuzentzaile ortografikoa

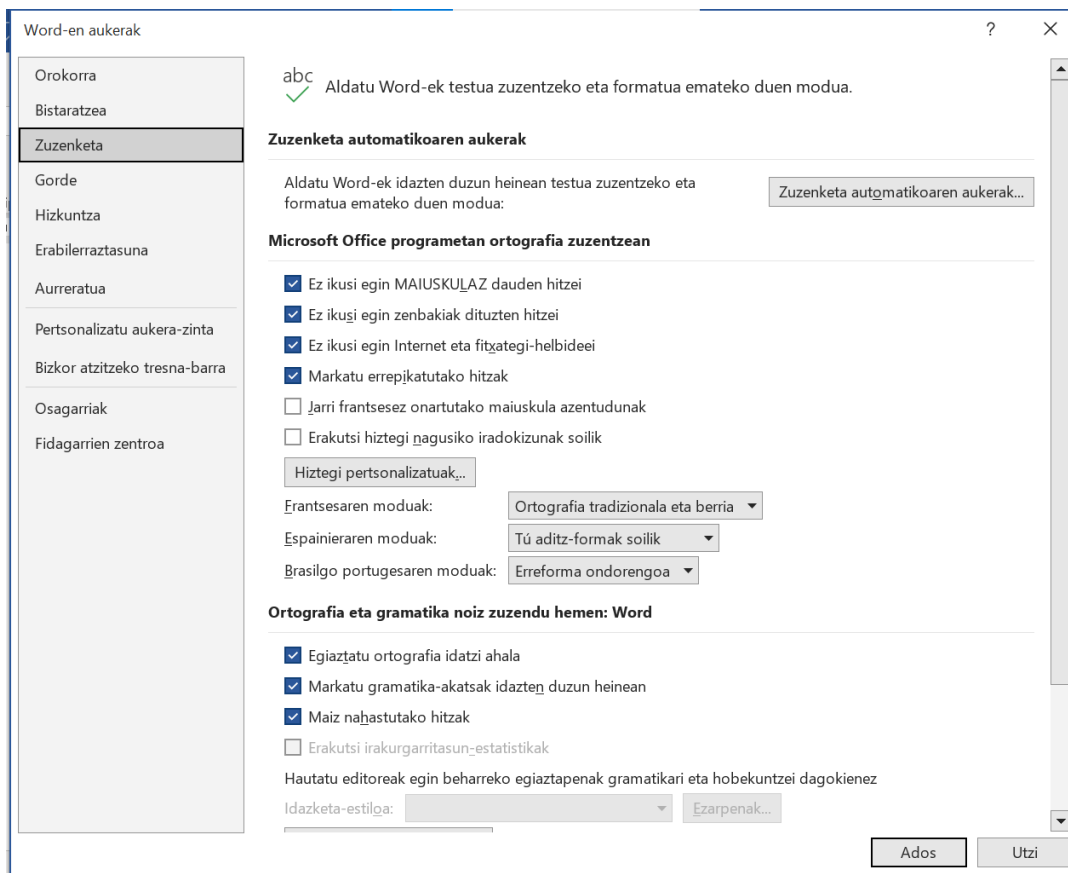
3.1. Zer da eta nola erabiltzen da?

Microsoft Office barruan instalatzen den Xuxen 5.4.10 zuzentzaileak ortografia-akatsak detektatzen eta haien ordezeko hitzak proposatzen ditu. Okertzat ematen dituen hitzak gorritz azpimarratzen ditu, eta, saguaren eskuineko botoiarekin klik eginda, azpimarratutako hitza aldatzeko proposamenak eskaintzen ditu.

Xuxen 5.4.10 zuzentzaile ortografikoa aktibatzeko, dokumentua euskaraz idazten ari garela esan behar diogu, nahitaez, gure aplikazioari. Microsoft Worden euskarazko testu bat sortzen ari bagara, berariaz esan behar diogu testuaren hizkuntza zein den. Horretarako, dokumentua irekita daukagula, testua aukeratu, eta, pantailaren behealdean dagoen barran, euskara aukeratu behar da testuaren hizkuntzatzat.

Idatzi ahala ortografia-akatsak zuzentzea nahi badugu, ezinbestekoa da idazten ari garela zuzenketak markatzeko esatea aplikazioari, irudi honetan agertzen den moduan:

3.2. Zer zuzentzen du?

Xuxen 5.4.10-ek gorriz azpimarratzen ditu akats ortografikoren bat duten hitzak. Erre-mota ezberdinak detektatzen ditu, eta ematen dituen proposamenak ere horren arabera izaten dira. Demagun esaldi hau daukagula: "I**sebarekin** egon nintzen E**txegaraten**."

Zuzentzaile ortografikoak, irudian ikusten den moduan, bi hitz azpimarratzen ditu gorriz: alde batetik, *Isebarekin* azpimarratu du, ortografia-akats arrunt bat; bestetik, *Etxegaraten* hitza ere azpimarratuta agertzen da, Euskaltzaindiaren arabera ez delako zuzena horrela idaztea, *Etxegarate* baizik.

3.3. Zer ez du zuzentzen?

Xuxen 5.4.10-ek ortografia-akatsak zuzentzen ditu, esaldiaren zuzentasun semantikoa kontuan hartu gabe, hau da, zentzurik ez daukan esaldia ere ontzat eman dezake. Beraz, esaldi batean dauden hitz guztiak zuzenak badira, ez da azpimarra gorririk agertuko. Hona hemen adibide bat: "Etxea etorri joan ziren beldurtu gorria."

Etxea etorri joan ziren beldurtu gorria.

Adibide horrek ez dauka zentzurik, baina akats ortografikorik ez daukan esaldi bat da; horregatik, ez dago ezer gorritz azpimarratuta.

3.4. Erabiltzailearen hiztegia

Zer da erabiltzailearen hiztegia?

Microsoft Officek aukera ematen dio erabiltzaileari bere hiztegi propioa sortzeko eta erabiltzeko, bulegotika-paketean instalatuta dagoen zuzentzaile ortografikoak errore moduan markatu duen hitz bat momentu batetik aurrera testu zuzentzat har dezan. Zuzentzaile ortografikoa pertsonalizatzeko modu horri "erabiltzailearen hiztegia" deitzen zaio.

Nola erabiltzen da erabiltzailearen hiztegia?

Funtzionalitate hori Microsoft Officek berak eskaintzen duen arren, moldaketak egin dira Xuxen zuzentzaile ortografikoa erabiltzen denerako, euskarazko horrelako hiztegi batek behar dituen beharrak asetzeko.

Horregatik, Microsoft Worden daukagun testu batean Xuxenek zuzenketak egin eta gero, guri ohikoa egiten zaigun hitz bat gorritz azpimarratuta agertzen bada, hitz hori gure erabiltzailearen hiztegian txertatzeko aukera daukagu. Esan bezala, euskararen beharretara egokitu da funtzionalitate hori; horregatik, "Gehitu hiztegian" aukeran klik egindakoan, honelako leiho berri bat agertuko da.

Ezaugarria	Balioa	Oha
Lema (deklinabideko	Elhuyar	Maiu dugu

Datu hauek eskatzen ditu leiho berri horrek:

- Lema (deklinabideko kasu-atzizkirik gabe)
- Kategoria
 - Izen berezia: pertsona
 - Izen berezia: ez-pertsona
 - Izen arrunta
 - Adjektiboa
 - Aditza
 - Sigla
 - Bestelakoa
- Beste ezaugarri batzuk
 - R gogorra du amaieran
 - A itsatsia du amaieran
 - Leku-izena da

Demagun “Eguraldia gristu egin da” idatzi dudala Wordeko dokumentu batean eta zuzentzaile ortografikoak 'gristu' hitza gorritz azpimarratu duela. Erabiltzailearen hiztegian sartzeko, gorritz azpimarratuta dagoen hitzaren gainean klik egin, eskuineko botoiarekin, eta “Gehitu hiztegian” hautatu. Hori egitean agertuko den leiho berrian sartu behar dira datu guztiak:

Lema (deklinabideko kasu-atzizkirik gabe): gris, gristu aditzaren erroa. Letra xehez idatzi, letra xehez idazten den hitz bat delako, esaldiaren hasieran doanean salbu.

Kategoria: aditza.

Beste ezaugarri batzuk: kasu honetan, ez da beste ezaugarririk jarri behar.

Informazio hori guztia sartuta, hitz horretatik sor daitezkeen gainerakoak ere onartuko ditu zuzentzaile ortografikoak. Adibidez, gristu, gristuta...

Erabiltzailearen hiztegia

xuxen **ixa**
elhuyar

Lema (deklinabideko kasu-atzizkirik gabe)
gris

Kategoria
Aditza

Beste ezaugarri batzuk

R gogorra du amaieran
 A itsatsia du amaieran
 Leku-izena da

Sartu hiztegia

Hitz bat gehitu nahi duzu erabiltzailearen hiztegia?

Erabiltzailearen hiztegia hitz bat sartu ondoren, hitzari buruzko informazio gehigarria sartu behar da.

Adibidez, **Elhuyarren** hitza azpimarratu du Xuxenek, eta erabiltzailearen hiztegia sartu nahi dugu. Hauek dira bete beharreko datuak.

Ezaugarria	Balioa	Ohar
Lema (deklinabideko)	Elhuyar	Maiu dugu

Kontuan izan erabiltzailearen hiztegia euskara batuarekin erabiltzeko dela, deklinabide-kasu ezberdinak dituzten hitzak ezagutzeko erabiltzen diren arauak batuan sortuak baitira. Nahi izanez gero, euskalki jakin bateko hitzak sar daitezke, baina espero ez den emaitzarik agertzea gerta daiteke horrelakoetan.

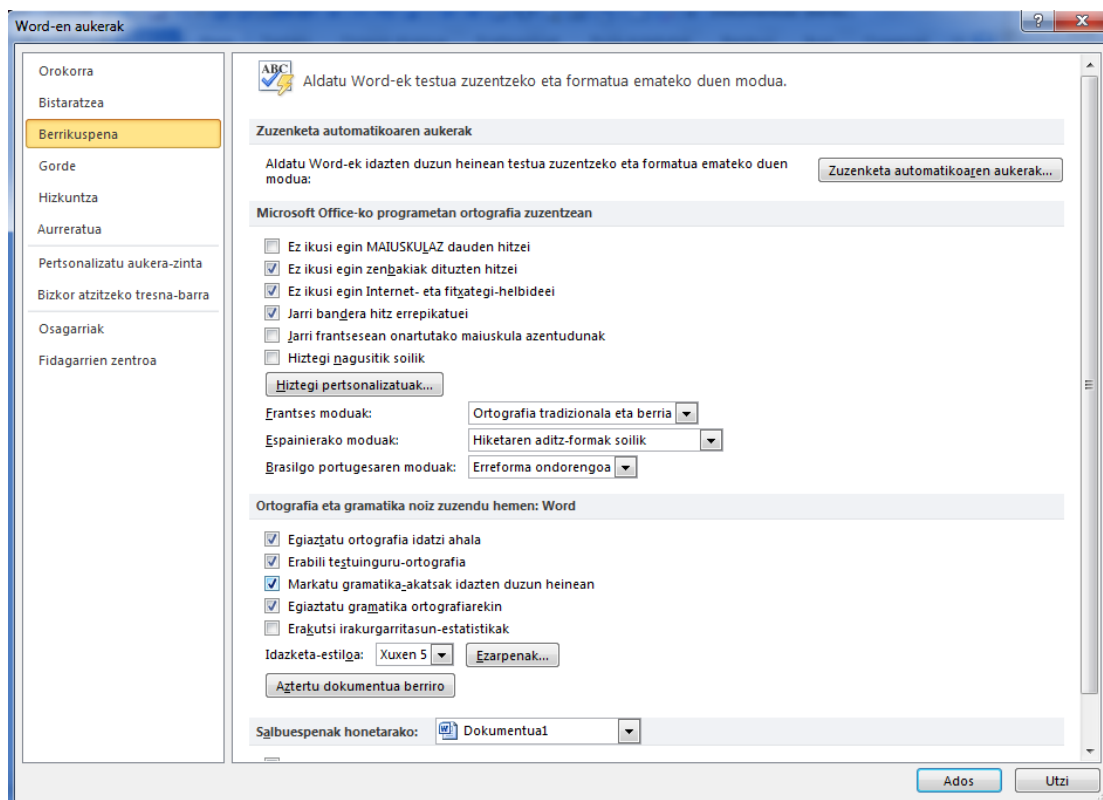
4. Zuzentzaile gramatikala

OHARRA: Zuzentzaile gramatikala MSOffice 2013 eta 2016ko bertsio batzuetan bakarrik dabil. Microsoft Officek azken bertsioetan egin dituen aldaketak direla eta, ezin dugu ziurtatu bertsio berrienetan zuzentzaile gramatikalak ondo funtzionatuko duenik.

4.1. Zer da eta nola erabiltzen da?

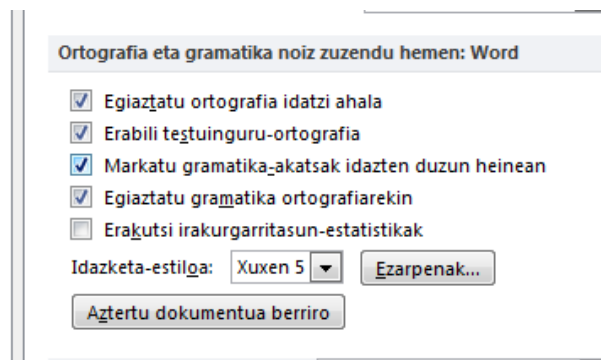
Ortografia-akatsak detektatu eta horietarako proposamenak egiteaz gain, gramatikalki okerrak diren esaldi-zatiak ere detektatzen ditu Xuxen 5.4.10 zuzentzaileak. Berdez (edo urdinez, Microsoft Office bertsioaren arabera) azpimarratzen ditu zati horiek, eta dagokion akatsaren araberrako mezu bat erakusten du, edo aldaketa-proposamena egiten.

Zuzentzailearen funtzionalitate hori aktibatzeko, ortografia-zuzentzailearekin bezala, euskaraz landu behar dugu testua. Zuzentzaile gramatikala aktibatuta egongo da, lehenespenez; aktibo ez dagoen kasuetarako, berriz, Wordeko aukeretan, aktibatuta eduki behar dira “Berrikuspena” azpiatalean, “Egiaztatu gramatika ortografiarekin” eta “Markatu gramatika-akatsak idazten duzun heinean” aukerak.

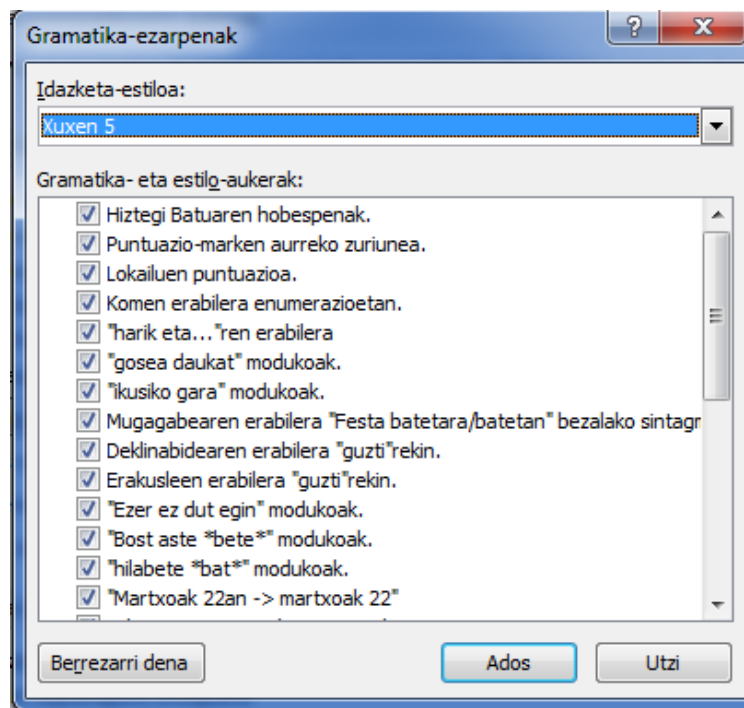

4.2. Arauak nola aktibatu eta desaktibatu

Gramatika-zuzentzailearen ezaugarrietako bat hau da: testuan erroreak detektatzeko erabiltzen diren arauak aktibatu eta desaktibatuzeko aukera ematen du Microsoft Officek. Horiek ikusteko, Wordeko aukeretan, "Berrikuspena" azpiatalean, idazketa-estiloaren ezarpenak bistaratu behar dira.

Leiho berri batean azalduko dira aktibatuta eta desaktibatuta dauden arauak:

4.3. Zer zuzentzen du?

Gramatika-zuzentzailearen arauak multzokatu egin ditugu, eta horietako bakoitzeko adibide batzuk sortu. Horrela, Xuxen 5.4.10ek zer gramatika-akats azpimarratzen dituen ikusiko dugu.

Euskaltzaindiaren Hiztegiaren hobespenak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Betiere umoretsu eta txantxazale agertzen den pertsonaia <u>nafartarra</u> .	Betiere umoretsu eta txantxazale agertzen den pertsonaia <u>nafarra</u> .
Bihar ez ote zaio euskal populu ttipiari dolutuko gaur <u>anglesak</u> hemendik kasaturik?	Bihar ez ote zaio euskal populu ttipiari dolutuko gaur <u>ingelesak</u> hemendik kasaturik?
Joan nintzen <u>kojoka</u> haiengana, eta, ubela erakutsiz egia osoa kontatu nien.	Joan nintzen <u>herrenka</u> haiengana, eta, ubela erakutsiz egia osoa kontatu nien.
Hogeita hamar urte pasa dira zure gazte-garaiko mototsa moztu eta <u>narruzko</u> txupa aparkatu zenuenetik.	Hogeita hamar urte pasa dira zure gazte-garaiko mototsa moztu eta <u>larruzko</u> txupa aparkatu zenuenetik.
Baina gu <u>nahastaile</u> omen gara, zeren herriak ez baitu hainbeste estimatzen euskara.	Baina gu <u>nahasle</u> omen gara, zeren herriak ez baitu hainbeste estimatzen euskara.
<u>Gainontzekoek</u> ere horixe bera pentsatzen dute.	<u>Gainerakoek</u> ere horixe bera pentsatzen dute.

Puntuazio-marken aurreko zuriunea

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Zergatik ordu-aldaketa <u>?</u>	Zergatik ordu-aldaketa <u>?</u>
Mota askotako substantzia kutsatzaileak iristen dira gure ibaietara <u>.</u>	Mota askotako substantzia kutsatzaileak iristen dira gure ibaietara <u>.</u>

Lokailuen puntuazioa

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
<u>Bestalde</u> zuk ez duzu berdin pentsatzen.	<u>Bestalde</u> , zuk ez duzu berdin pentsatzen.
Horrela <u>bestalde</u> hobeto doa.	Horrela, <u>bestalde</u> , hobeto doa.

Komen erabilera enumerazioetan

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
<u>Patatak porruak azenarioak</u> eta tomateak erosi ditugu.	Patatak, porruak, azenarioak eta tomateak erosi ditugu.
<u>Patatek porruak azenarioek</u> eta tomateek itxura ederra dute.	<u>Patatek, porruak, azenarioek</u> eta tomateek itxura ederra dute.

“Harik eta ... “ moduko egiturak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Zuk ez esan ezer harik eta irakasleak <u>galdetzen du arte</u> .	Zuk ez esan ezer harik eta irakasleak <u>galdetzen duen arte</u> .

“Gosea daukat” modukoak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Jendeak <u>egarria zeukan</u> ; gosea zeukan.	Jendea egarri zen/egarriak zegoen; gosea zeukan.

*Oraingoz, esaldi bakoitzean gramatika-akats bakarra markatzen du. Hori zuzendu bitartean, ez du besterik azpimarratuko.

“Ikusiko gara” modukoak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Ikusiko gara oporretan?	Ikusiko dugu elkar oporretan?

Mugagabearen erabilera “Festa handi batetara” moduko esaldietan

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Antzerki batetarako sarrerak ditut.	Antzerki baterako sarrerak ditut.

Deklinabidearen eta erakusleen erabilera “guzti”rekin

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
<u>Horiek guztietatik</u> bakarra probatuko nuke.	<u>Horietatik guztietatik</u> bakarra probatuko nuke.
Liburu <u>guzti horiek</u> irakurri ditut.	Liburu <u>horiek guztiak</u> irakurri ditut.

“Ezer ez dut egin” modukoak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Ez dut <u>ezer ez</u> egin.	Ez dut <u>ezer</u> egin.

“Bost aste bete” eta “hilabete bat” modukoak

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Bi <u>aste bete</u> egon da gaixo.	Bi <u>aste</u> egon da gaixo.
<u>Hilabete bat</u> iraun zuen bidaiak.	<u>Hilabete</u> iraun zuen bidaiak.

Datak idazteko modua

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
<u>Donostian</u> 2015eko azaroaren 5ean.	<u>Donostian</u> , 2015eko azaroaren 5ean.
Dantzaldia 2016ko <u>Urtarrilaren</u> 20an izango da.	Dantzaldia 2016ko <u>urtarrilaren</u> 20an izango da.

Mugatuaren erabilera zenbatzaile zehaztugabeetan

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
Non eta nola jaso duten gure berri, <u>zein ezaugarriekin</u> lotzen duten gure unibertsitatea eta zeintzuk diren euren gustuko lan-esparruak ikus-entzunezkoen munduan.	Non eta nola jaso duten gure berri, <u>zein ezaugarriekin</u> lotzen duten gure unibertsitatea eta zeintzuk diren euren gustuko lan-esparruak ikus-entzunezkoen munduan.
<u>Zein parkea</u> berrituko dute?	<u>Zein parke</u> berrituko dute?

Postposizio batzuen erabilera: zehar, bitarte, esker, gabe, gisa, gora, goiti, ordez, barne eta bila.

Jatorrizko testua	Proposatzen den zuzenketa
<u>Arkatzak gabe</u> ezin dut idatzi.	Arkatz gabe/arkatzik gabe ezin dut idatzi.
Hobe mendiaren zehar joatea.	Hobe mendian zehar/menditik zehar joatea.
Ane bitartez jakin dut.	Aneren bitartez jakin dut.
<u>Jertsea ordez</u> jaka ekarri du jantzita.	<u>Jertsearen ordez</u> jaka ekarri du jantzita.
Eskaileren gora igo da.	Eskaileretan gora igo da.

4.4. Zer ez du zuzentzen?

Arau-zerrendatik kanpo dauden beste errore-mota batzuk ere badauden arren, zuzentzailearen bertsio honek ez ditu detektatzen. Errore-mota gehiago lantzen ari gara, baina, oraingoz, estilo eta gramatikari dagozkien akatsen detekzioa mugatua da.

Aurrera begira, testuetan topatzen diren akatsak kontuan hartuta arau berriak sortzen eta elikatzen joatea da gure asmoa, euskaraz idazten duten erabiltzaileei ahalik eta gehiena laguntzeko.

5. Ohiko galderak

5.1. Wordek automatikoki aldatzen dizkit hitz batzuk.

Batzuetan, Wordek lehenespenez ekartzen duen euskarazko zuzentzailearekin datuak nahastu eta hitz batzuk automatikoki ordezkatzeko dituzte. Ordezkapen horiek ez ditu Xuxen 5.4.10ek egiten, eta, sarri, nahasgarriak izaten dira erabiltzailearentzat. Funtzionalitate hori desaktibatzeke aukera ematen du Wordek, "Word-en aukerak" > "Zuzenketa" > "Zuzenketa automatikoaren aukerak..." ataletik. "Ordeztu idatzi ahala" aukera desaktibatzea nahikoa da automatikoki egiten diren ordezkapen horiek ez egiteko.

Aukera hori desaktibatzea gomendatzen dugu.

5.2. Xuxen 5.4.10 instalatu dut, baina ez du gorritz azpimarratzen

Zuzentzaile ortografikoaren emaitzak ikusteko, hau da, zuzenketa egiten ari den jakiteko, hiru ezaugarri hauei erreparatu behar zaie:

Dokumentuaren hizkuntza euskara dela ziurtatu.

Idatzi ahala zuzentzeko aukera aktibatua izan.

Desaktibatutako gehigarrietan egotea ere posible da, erroreren bat gertatu delako: "Word-en aukerak" > "Osagarriak" > "Kudeatu: desgaitutako elementuak" > "Joan...". Leiho berri bat agertuko da, eta, "Aktibatu" botoia erabiliz, zuzentzailea berriz aktibatuko da.

5.3. Nola jakin Xuxenen azken bertsioa erabiltzen ari naizen

xuxen.eus webgunean dago Xuxen 5.4.10 zuzentzaileari buruzko informazio eguneratua. Handik azken bertsioa jaitsi eta instalatu behar da, eskuliburuko azalpenei jarraituz. Behin instalazioa burututa, eta, adibidez, Wordeko dokumentu bat irekita daukagula, dokumentuaren

hizkuntza euskara den begiratu behar da.

Egiaztapen horiek egin ondoren, bi modu proposatzen ditugu Xuxen 5.4.10 bertsioa erabiltzen ari garen jakiteko:

- Akats ortografikoa duen hitz bat idatzi eta gorritz azpimarratuta agertzen bada, "Gehitu hiztegia" aukeran klik egin. Hitz erabiltzailearen hiztegia sartzeko erabiltzen den leiho berri bat agertuko da, Xuxenen logotipo eta guzti. Xuxen 5.4.10 erabiltzen ari zara, beraz.

Bestalde, bertsio honek *Euskaltzaindiaren Hiztegi*ko azken eguneraketak barnean dituenez, adibide hauek erabil ditzakezu azken bertsioarekin ari zaren jakiteko:

- "admititu" hitza azpimarratuko du, eta "ametitu" proposatuko.
- "anpere" hitza azpimarratuko du, eta "ampere" proposatuko.
- "berbideratu" hitza azpimarratuko du, eta "birbideratu" proposatuko.
- "gentrifikazio" onartuko du.